

(Innehåller sid. 161—192.)

Pietisten.

Fyrationdeandra årgången,

innehållande

Betraktelser öfver Guds ewiga frälsningsråd.

Sednare delen.

Första häftet.

Jan. 1883.

Stockholm,
tryckt hos A. S. Normans Boktryckeri-Aktiebolag,
1883.

Räre Broder! Guds friid. Vi hafwa nu börjat ett år igen, och Gud — den samme, trofaste Guden, som hittills hjälpt, skall och härnäst hjälpa. Såsom allt hittills så skall och allt härnäst intet ord blifwa tillbaka af det, som han har talat. Det är vår trygghet för de kommande dagarne.

Jag läste för kort tid sedan en rörande berättelse om Guds underbara trohet och makt att bevara de fina. Den 3 sept. 1882 förolyckades ett bantåg i södra Tyskland, derwid ofantligt många människor omkommo. Men uti en wagn woro tjugutre kristna samlade, och en af dem berättar följande: "Vi tjugutre hade samlats uti den åttonde wagnen från lokomotivet. Från alla wagnarne hördes sång ljuda, och äfwen wi stämde upp till vår Frälsares ära en sång, hwilken så många ord och melodi så tydligt angäfwat och såsom tillhörande de troendes antal, att åtskilliga sent anlända resande, som sökte efter plats, undweto vår wagn samt lemnade oss oförda åt oss själwa. En af oss hade uppstämt sången: "Jesu geh voran auf der Eisenbahn" (Jesus, gå förut på jernbanan!) Och huru war det möjligt, att, efter en sådan bekännelse och bön från vår fida, någon som i en helt annan finnesstämmning kommit för att anträda hemresan, skulle hafwa tagit plats i samma wagn, der wi befunno oss".

"Men brödrasången tyfnar och lemnar rum för ett lifligt utbyte af enskilda erfarenheter och intryck, föranledda af eftermiddagens ljusliga sammankomst. Wisserligen blickar mångt öga ut i nattens mörker, som allt oftare plötsligt upplyses af bländande ljungelbar från den molnhöljda himmelen. Snart höres regnet från häftiga störtsturar piffa wagnsfönstren, och ett wäldigt åskunder börjar urladda sig öfwer våra hufvuden. Dock wi sitta under den Högstes bestärmt och blifwa under den Allsmäktiges flugga, och detta är vår tröst under denna nattliga färd. Med allt snabbare fart ilar tåget fram genom en liten skog i närheten af byn Hugstetten, en timmes wäg från Freiburg. — "Om nu en olycka inträffade — i detta rhyliga mörker och under ett så wäldigt öwäder — och under det tåget rusar framåt med en så urfinnig fart" — sådana ängsliga spörsmål hwilade på våra läppar, om de än icke blefwo uttalade, då plötsligt en färdwärdande olyckshändelse inträffade, hwaras makt, allt sedan samfärdsjeln medelst jernvägar för fyratio år sedan i Tyskland tog sin början, ännu aldrig förekommit".

"Ögonblickligen erfara wi en fruktansvärd stöt och så ännu en — wi känna huru vår wagn af en wäldig, under oss werkanbe kraft lyftes upp från stenorna, — den börjar luta åt högra sidan och faller — underbart, oförklarligt! — den faller långsamt mot marken! Efter wältningen blir wagnen liggande utanför den enspåriga banans stenor, på själwa randen af banwallen, och wi befunno oss hastigt kastade dels under bänkarne dels öfwer hwarandra. "Herre Jesu hjälp! Herre förbarm dig!" så ropade wi i vår ångest till vår Gud, som hjälper, till Herren, Herren som från döden frälsar. Och se vår Gud har icke heller under denna nattens färdwärdande hemsökelse låtit sig ångra de löften han gifwit sina fattiga barn! "Förr än de ropa, will jag höra!" Herrens ånglar hade lågrat sig omkring vår wagn, så att dödens makt icke kunde gripa oss, ja så, att icke ens något lidande eller någon skada fick tillfogas någon enda ibland oss! En broder, som kommit att ligga öfwerst, såg wagnsdörren öppen. Han stiger ut, rädder derpå den närmaste sin hand, och inom några minuter hafwa alla de tjugutre passagerarne i wagnen fullkomligt offadade lemnat den samma! Högljudt uppfeg under stormens dån vårt warma tack och lof mot den mörka natthimmelen. Våra hjertan woro så outslägligt djupt rörda af detta Herrens under till vår räddning och hjälp, att wi icke kunde annat än under tårar jublande tillropa hwarandra: "Detta har Herren gjort, det är vår Guds arm, som sålunda har förhärsligt sig på oss!"

"Men huru ser det ut rundt omkring oss! Blixtarne låta oss sådana något så färdwärdande. Till våra ögon tränga jemmerfri, så ångestfulla, att wi aldrig tillförene förnummit något liknande! Vår wagn, den åttonde i ordningen, är den enda, som fallit utanför stenorna; de wagnar, som äro framför oss, hafwa alla stjunit sig in i hwarandra och bilda ett laos af förstörelse, en öredig massa af krossade spillror, sammanblandad med människokroppar, afslitna lemmar och polar af blod! Wagnarne balom oss, från och med den nionde mot ändan af tåget, befunno wara prisgifna åt samma förstörelse. Alltså, både framför oss och bakom oss endast dö, en försträcktlig förstöring och gräsligt stympade medmänniskor! O, hwem förmår endast aningswis fatta hela widden af allt detta så plötsligt inbrytande elände! Men utur den åttonde wagnen mot midten af detta långa tåg kunde de resande, tjugutre till antalet, stiga ut fullkomligt helbregda, utan någon den ringaste skada, ja, utan att ett hår blifwit krökt på deras hufvuden! Är icke detta ett under för våra ögon?" Så långt berättelsen.

So wisserligen war det ett under. Och den Gud, som gjorde det, han är vår Gud, samme Gud som har lofwat bära oss intill åldern, och till des wi grå warda, ja att bära oss till ewig herrlighet.

Huru denne vår Gud är finnad emot syndare, derpå kan följande händelse tjena såsom bevis. Ut i min barndom hörde jag mycket talas om och mycket gyllas öfver en lefmannaprebitant, som då verkade der uppe i nordligaste Sverige. Denne man var emellerlid en lefmande kristen, som för wida omkring för att vittna om Herren. En gång bland andra kom han på sina resor till Angermanland. Der wardt han af en länsmän hållad på grund af konventikelplakatet samt införpassad till fängelset. Ut i fängelset måste han dela rum med twenne andra män, en fader med son, hwilka för mord woro dömda till döden och inom kort skulle afsträttas. Så snart han var inkommen till dem, började han ett samtal om deras belägenhet, förkunnade dem det glada budskapet, att Jesu Kristi, Guds Söns, blod renar från alla synder. Och begge de lifdömda männen togo wid hans ord och trodde och wordo frälste. Så skulle genom en mot Kristus fiendtlig länsmäns försorg evangelii budskap bringas till dessa förtappade syndare! O låtom oss mer älska vår Gud, mer helt lefwa för honom, med mer wiskhet om framgång werka hans verk! Det skall icke wara förgäfwet.

Slutligen vill jag meddela dig följande uttalande, som jag länge ämnat införa i mina bref till dig, fastän det aldrig blifwit rum derför. Må det läsas och begrundas af många. Det handlar om undren och är uttaladt af en professor i filosofi wid Upsala universitet, S. Ribbing, alltså en fullt opartist man. Professor Ribbing säger nämligen ut i en föreläsning med anledning af ett föredrag af dr C. von Bergen öfver Kristi uppståndelse: "Undren betraktas i Nya Testamentet icke på något sätt stridande emot naturlagarne, utan såsom kraft-uppenbarelser af Jesu kärlek till människans lefamliga och, i omedelbart sammanhang dermed, religiösa förbättring. Att man ej kunnat förklara dem beror derpå, att man saknar förklaringsgrunderna, d. w. i. just naturlagarne. Man säger, att de strida mot naturens lagar, men war så god och wisa mig, hwilka dessa äro! Vi känna ännu föga om lagarne för lifwet i dess helhet samt förhållandet mellan det andliga och kroppsliga. Den som förkastar allt, som ej stämmer med hans abstrakta begrepp, han antänder mot sig själf ett osunnighetsbevis. Att somliga af undren äro lättare, andra swårare att förklara, beror derpå, att somliga ligga närmare den werld, som wi känna till, andra fjernare. Må wi lemna den frågan, huru långt det är möjligt att förstå undren såsom motsägelselösa, till dess wi blifwit lifa rena och Gudi hängifna som vår Frälsare. Vi komma slutligen till uppståndelseundret. Låt oss, mina herrar, helt enkelt erkänna detta faktum; ty endast ur detta såsom faktum förklaras öfwerlygelsen hos apostlarne om Jesu Guds-Söns-skap och den radikala förwandling, som med dem förfiggid: från modlöse till modigt wisse, från halfjudaiserande till rent andlige. Ju äldre man blir i studiet af wetenskaperna — och äfwen jag smickrar mig med att hafwa studerat wetenskaperna — desto farligare ser man det wara att med det abstraherande förståndet råka i ensidigheter. De lärdes syndaregister är stort. Huru ofta hafwa de ej proklamerat satta såsom omöjligheter, som sedan wisat sig ega werklighet. Uppståndelse från de döda är något owanligt, och derför synes den osannolik; men det är ännu ej det samma som omöjlighet: det är osannolikheten som får mala åt sig för werkligheten. Man har förklarad Jesu uppståndelse för en vision (synwilla), men hwad menar man då med vision? Frälsaren syntes för lärjungarne ej på samma kroppsliga sätt som förut, men lifwäl ej blott såsom ett spöke; ty han åt och drack med dem. Huru skall man förstå denna mellanexistens? Hårtill fordras ett sinne, som är så påf wändt till det inre lifwet, att man kan blifwa lifa wisk om detta, som det yttre lifwets förhållanden. Frälsarens tillwarelsefatt efter uppståndelsen må wi erkänna såsom ett sätt att wara till, till dess wi uppwisat alla möjliga former för tillwaro".

Dessa ord lästes i Stockholms Dagblad för den 8 April 1882 och wäckte stor uppståndelse. Stämmtidningar och andra försökte gylla bort saken. Men det går ej så lätt. Att säga: "Detta begriper icke jag", det må wara rätt och godt; men att med detta wilja bewisa, att det icke kan wara så, det är dåraktigt. Om man för ett århundrade sedan hade med våra försäder talat om jernvägar, telegrafer, telefoner o. d., så hade de säkert med hänlöje förklarad allt sådant för omöjligheter, ja dumheter. Icke desto mindre äro alla dessa "dumheter" och "omöjligheter" nu werkligheter. Nu står jag i mitt rum och talar i min telefon med personer som bo ända till några mil långt ifrån mig. Vi höra tydligt hwarandras röst, äfwen om wi bara hwista. Men för några år sedan hade hwem som helst kunnat wisa mig, att sådant "strebe mot naturlagarne". Allt fött är hö.

Nu farwäl! Må Gud wälsigna dig med mycken nåd och frid genom tron! Må han göra oss alltmer gudfruktiga, heliga, rena, kärleksfulla i all vår umgängelse!

Din tillgifne

P. W.

Pietisten

kostar för år 1883 1 krona 25 öre, postbefordringsavgiften dertill inberäknad. Prenumeration kan ske på alla postanstalter äfvensom direkt hos Pietistens Expedition. Prenumerantsamlare, som skaffa tio prenumeranter, erhålla två friexemplar, de som skaffa femton, erhålla tre o. s. w., men de måste då prenumerera direkt hos Expeditionen.

Wilja derför två eller flere hafwa Pietisten alldeles gratis, så behöfwa de blott förena sig och skaffa fem prenumeranter hwar samt insända prenumerationsavgiften till Pietistens Expedition, Stockholm. Prenumeration bör ske så fort som möjligt. Penningarna böra insändas antingen genom rekommenderadt bref eller postanvisning.

När penningar sändas, böra postanvisningar användas i stället för att klistra och lopparmynt inläggas i brefskuberten.

Nytt utkommet arbete:

Om Guds rike och församlingen.

Bidrag till

Läran om de yttersta tingen och den tillkommande werldsåldern
af

P. Waldenström.

Pris: 50 öre.

Smärtornas man.

Esaias 53:dje kapitel

efter grundtexten öfversatt och utlagdt
af

P. Waldenström.

Pris häftadt ..... 1 krona 40 öre.

" bundet i mässt band ..... 1 " 75 "

" i klotband ..... 2 " 75 "

Af första häftet finnas desutom exemplar att tillgå å 75 öre och af andra å 65 öre. Eleganta klotpermar med svart- och guldbtryck kunna requireras å 1 krona pr stycke.

Andra årgången

af

kalendern

Ansgarius,

utgifwen af P. Waldenström.

Pris 1 krona 25 öre för häftadt och 2 kronor 50 öre för ex. bundet i fint klotband. Hwar 6:e exemplar lemnas gratis. BOLLÅDSPRIS: 1: 50 & 3 kronor.

Ett mindre antal ex. äro ännu att tillgå af denna kalender, hwilken torde kunna med fördel läsas af en hwar äfwen efter jul, då den är af bildande art, såsom nedanstående innehållsförteckning angifwer:

Den ewiga klippan och grundstenen, med två planscher, af P. Waldenström.

Olaus Petri, en kyrklig tidsbild, med plansch, af Fr. S.

Twenne fredsbilder från kriget, med teckning, af P. Waldenström.

Twenne märkliga yttranden om krig. Af P. Waldenström.

Ur Lappens lif, med flera teckningar, af Axel B. Westow.

Roms kristna Katakomber, med flera bilder, af P. Waldenström.

Oscar Ahnfelt, med fotografi, af P. Waldenström.

Ett werk i tro och kärlek af A. M.

Requisitioner insändas till Pietistens Expedition, Stockholm.